# Biuletyn Europejski nr 3 (15)/ 2015*





## SPIS TREŚCI


Informacje s. 2

Nowe akty prawne UE s. 2

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE s. 3

- Zagadnienia ogólne s. 3
- Swobodny przepływ pracowników s. 3
- Podatki s. 5
- Ochrona środowiska s. 7
- Transport lotniczy s. 8
- Cudzoziemcy s. 9
- Rolnictwo s. 10
- Zabezpieczenie społeczne s. 11
- Produkty lecznicze s. 14

Orzecznictwo ETPC s.15


* Biuletyn opracowywany przez Wydział VII Prawa Europejskiego w Biurze Orzecznictwa NSA stanowi informację o wybranych aktach prawnych Unii Europejskiej i orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz aktach prawnych Rady Europy i orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, mogących mieć znaczenie dla orzecznictwa sądów administracyjnych; jest dostępny w bazie CBOIS oraz na stronie http://www.nsa.gov.pl/biuletyn-europejski.php.

## Informacje

- W dniu 5 lutego 2015 r. Trybunał Sprawiedliwości UE w odpowiedzi na pytanie skierowane przez NSA wydał postanowienie w sprawie C-275/14 Jednostka Innowacyjno-Wdrożeniowa Petrol S.C.; zob. omówienie na s. 5 niniejszego Biuletynu.
- Dnia 26 lutego 2015 r. Komisja Europejska poinformowała o wycofaniu skierowanej do Trybunału Sprawiedliwości UE skargi przeciwko Polsce za niewdrożenie dyrektywy 2009/28/WE o odnawialnych źródłach energii (OZE). Komisja postanowiła zastosować praktykę, określoną w komunikacie w sprawie stosowania art. 260 ust. 3 TFUE, zgodnie z którą – w przypadku gdy proponowana jest tylko okresowa kara pieniężna – Komisja wycofuje z Trybunału sprawę w toku, jeżeli państwo członkowskie wypełni obowiązek transpozycji przepisów dyrektywy do prawa krajowego. W tym przypadku Polska powiadomiła o pełnej transpozycji dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii w dniu 29 stycznia 2015 r. Tekst komunikatu Komisji dostępny jest na stronie: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4499_pl.htm.
- Dnia 11 marca 2015 r. Trybunał Konstytucyjny w pełnym składzie rozpoznał połączone pytania prawne Naczelnego Sądu Administracyjnego i Sądu Rejonowego w Gdańsku dotyczące naruszenia konstytucyjnego trybu ustawodawczego przez brak notyfikacji Komisji Europejskiej ustawy o grach hazardowych oraz ograniczenia swobody działalności gospodarczej w zakresie organizowania gier na automatach wyłącznie w kasynach gry. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 14 ust. 1 i art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych są zgodne z: a) art. 2 i art. 7 w związku z art. 9 Konstytucji, b) art. 20 i art. 22 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Jak wynika z komunikatu TK, Trybunał nie ocenił, czy kwestionowane przepisy ustawy o grach hazardowych mają charakter techniczny. Zdaniem TK, uchybienie ewentualnemu obowiązkowi notyfikowania Komisji Europejskiej potencjalnych przepisów technicznych nie może jednak samo przez się oznaczać naruszenia konstytucyjnych zasad demokratycznego państwa prawnego (art. 2 konstytucji) oraz legalizmu (art. 7 konstytucji). Wykładnia przychylna prawu europejskiemu w żadnej sytuacji nie może prowadzić do rezultatów sprzecznych z wyraźnym brzmieniem konstytucji. Pełna treść komunikatu TK jest dostępna na stronie: http://trybunal.gov.pl/rozprawy/komunikaty-prasowe/komunikaty-po/art/7478-gry-hazardowe/

## Nowe akty prawne UE

- Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/340 z dnia 20 lutego 2015 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne dotyczące licencji i certyfikatów kontrolerów ruchu lotniczego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 923/2012 i uchylające rozporządzenie Komisji (UE) nr 805/2011. Rozporządzenie wchodzi w życie 26 marca 2015 r.

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/310 z dnia 26 lutego 2015 r. zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 29/2009 ustanawiające wymogi dla usług łącza danych w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej i uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 441/2014. Rozporządzenie wchodzi w życie 19 marca 2015 r.
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/352 z dnia 2 marca 2015 r. dotyczące klasyfikacji niektórych towarów według Nomenklatury scalonej. Rozporządzenie wchodzi w życie 25 marca 2015 r.

# Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE*

*[*)W przypadku wyroków TSUE publikowane fragmenty stanowią wybrane cytaty lub tezy.]*

## Zagadnienia ogólne

**Postanowienie Sądu z 27 stycznia 2015 r. w sprawie T-743/14 Branko a. s. przeciwko Rzeczpospolitej Polskiej**

**Skarga o odszkodowanie – Oczywisty brak właściwości**

*) W niniejszej sprawie strona skarżąca domaga się naprawienia szkody poniesionej rzekomo w wyniku wydania przez sądy polskie orzeczeń w sporze, który toczyła z osobą trzecią.

*) Właściwość Sądu w dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej jest określona w art. 268 TFUE i art. 340 akapity drugi i trzeci TFUE oraz w art. 188 akapit drugi TEWEA. Zgodnie z tymi postanowieniami do właściwości Sądu należy jedynie rozpatrywanie skarg o odszkodowanie za szkody wyrządzone przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii lub ich pracowników przy wykonywaniu swoich funkcji (zob. podobnie wyrok z dnia 23 marca 2004 r., Rzecznik Praw Obywatelskich / Lamberts, C-234/02 P, Rec, EU:C:2004:174, pkt 49 i 59).

*) W niniejszym przypadku bezsporne jest, że autorami aktów, które rzekomo wyrządziły stronie skarżącej szkodę, nie są ani instytucja ani organ ani jednostka organizacyjna Unii.

*) W świetle powyższych rozważań skargę w niniejszej sprawie należy odrzucić ze względu na oczywisty brak właściwości, bez konieczności doręczenia jej stronie pozwanej.

## Swobodny przepływ pracowników

**Wyrok Trybunału z 5 lutego 2014 r. w sprawie C-317/14 Komisja Europejska przeciwko Królestwu Belgii**

**Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Art. 45 TFUE – Rozporządzenie (UE) nr 492/2011 – Swobodny przepływ pracowników – Dostęp do zatrudnienia – Lokalna administracja publiczna – Znajomość języków – Środek dowodowy**

*) Artykuł 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 492/2011 przyznał państwom członkowskim prawo ustalania warunków dotyczących znajomości języków wymaganej ze względu na charakter oferowanego miejsca pracy.

*) Jednak prawo do tego, by wymagać pewnego poziomu znajomości języka w zależności od charakteru stanowiska nie może godzić w swobodę przepływu pracowników. Wymogi wynikające z przepisów mających

na celu wprowadzenia go w życie nie powinny w żadnym wypadku być nieproporcjonalne do realizowanego celu a sposoby ich stosowania nie powinny powodować dyskryminacji na niekorzyść obywateli innych państw członkowskich (zob. podobnie wyrok Groener, C-379/87, EU:C:1989:599, pkt 19).

*) W niniejszej sprawie należy przyznać, że słuszne może być wymaganie od kandydata w konkursie zorganizowanym w celu obsadzenia stanowiska w służbach lokalnej administracji publicznej, to znaczy w jednostce będącej koncesjonariuszem usługi publicznej lub takiej, której powierzono zadanie w interesie ogólnym na obszarze gminy, by posługiwał się, na poziomie adekwatnym do charakteru oferowanego stanowiska, znajomością języka regionu, w którym znajduje się dana gmina. Można bowiem uznać, że stanowisko w takich służbach wymaga zdolności do komunikowania się z lokalnymi władzami administracyjnymi jak również, w odpowiednim wypadku, ze społecznością.

*) W takim wypadku posiadanie dyplomu poświadczającego pomyślne przejście egzaminu językowego może stanowić kryterium pozwalające ocenić wymaganą znajomość języka (zob. podobnie wyrok Angonese, EU:C:2000:296, pkt 44).

*)Jednakże fakt, jak stanowią ustawy skoordynowane, wymagania od kandydata w postępowaniu w sprawie naboru, aby dostarczył dowód na znajomość języka w postaci jednego rodzaju świadectwa, które wydawane jest wyłącznie przez jeden urząd belgijski odpowiedzialny za organizację egzaminów językowych na terytorium belgijskim, wydaje się, w świetle nadrzędnych względów swobodnego przepływu pracowników, nieproporcjonalny w stosunku do zamierzonego celu.

*) Wymóg ten wyklucza bowiem uwzględnienie stopnia znajomości języka, jaką można założyć, że nabył posiadacz dyplomu uzyskanego w innym państwie członkowskim na podstawie tego dyplomu, w świetle charakteru i czasu trwania nauki (zob. podobnie wyrok Angonese, EU:C:2000:296, pkt 44).

*) Wymagając od kandydatów na stanowiska pracy w lokalnej administracji publicznej w regionach francuskojęzycznym i niemieckojęzycznym, z dyplomów lub świadectw których nie wynika, że ukończyli naukę w danym języku, wykazania swej znajomości języka za pomocą jednego rodzaju świadectwa, wydawanego wyłącznie przez jeden urząd belgijski, po złożeniu egzaminu przeprowadzonego przez ten urząd na terytorium belgijskim, Królestwo Belgii uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciążą na mocy art. 45 TFUE i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 492/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii.

**Wyrok Trybunału z 24 lutego 2015 r. w sprawie C-512/13 C.G. Sopora przeciwko Staatssecretaris van Financiën**

**Odesłanie prejudycjalne – Swobodny przepływ pracowników – Art. 45 TFUE – Równe traktowanie pracowników niebędących rezydentami – Korzyść podatkowa polegająca na zwolnieniu zwrotów kosztów wypłacanych przez pracodawcę – Korzyść przyznawana w formie ryczałtu – Pracownicy pochodzący z państwa członkowskiego innego niż to, w którym znajduje się miejsce pracy – Wymóg zamieszkania w określonej odległości od granicy państwa członkowskiego miejsca pracy**

*) Art. 45 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie przepisom krajowym takim jak te będące przedmiotem postępowania głównego, na podstawie których państwo członkowskie przewiduje udzielenie pracownikom, którzy przed podjęciem zatrudnienia na jego terytorium zamieszkiwali w innym państwie członkowskim, korzyści podatkowej polegającej na ryczałtowym zwolnieniu

zwrotu kosztów ekstraterytorialnych w wysokości do 30% podstawy opodatkowania, pod warunkiem że pracownicy ci zamieszkiwali w odległości dalszej niż 150 km od granicy tego pierwszego państwa członkowskiego, chyba że – co sąd odsyłający powinien sprawdzić – progi te były ustalone w taki sposób, iż zwolnienie to prowadzi systematycznie do wyraźnej nadwyżki nad rzeczywiście poniesionymi kosztami ekstraterytorialnymi.

## Podatki

**Postanowienie Trybunału z 5 lutego 2015 r. w sprawie C-275/14 Jednostka Innowacyjno-Wdrożeniowa Petrol S.C. Paczuski Maciej i Puławski Ryszard**

**Odesłanie prejudycjalne – Opodatkowanie produktów energetycznych – Dyrektywa 2003/96/WE – Artykuł 2 ust. 3 – Bezpośrednia skuteczność – Dodatki do paliw silnikowych objęte kodem CN 3811**

*) Art. 2 ust. 3 akapit drugi dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie przepisom krajowym, takim jak będące przedmiotem postępowania głównego, nakładającym podatek akcyzowy na dodatki objęte kodem 3811 Nomenklatury scalonej zawartej w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej, zmienionym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1031/2008 z dnia 19 września 2008 r., w stawce innej niż mająca zastosowanie do paliwa silnikowego, do którego dodatki te są dodawane.

*) Art. 2 ust. 3 akapit drugi dyrektywy 2003/96 należy interpretować w ten sposób, że jednostka może powołać się na niego przeciwko właściwemu krajowemu organowi w ramach sporu przed sądami krajowymi celem wykluczenia stosowania uregulowania krajowego niezgodnego z tym przepisem.

**Wyrok Trybunału z 12 lutego 2015 r. w sprawie C-662/13 Surgicare - Unidades de Saúde SA przeciwko Fazenda Pública**

**Odesłanie prejudycjalne – Podatek VAT – Dyrektywa 2006/112/WE – Odliczenie podatku naliczonego – Czynności będące praktykami stanowiącymi nadużycie – Krajowe prawo podatkowe – Postępowanie szczególne w przypadku podejrzeń dotyczących istnienia praktyk stanowiących nadużycie w dziedzinie podatków – Zasady skuteczności i równoważności**

*) Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej powinna być interpretowana w ten sposób, że nie sprzeciwia się ona uprzedniemu i obowiązkowemu stosowaniu krajowego postępowania administracyjnego takiego jak przewidziane w art. 63 Código de Procedimento e de Processo Tributário (kodeksu postępowania i procedury podatkowej) w przypadku, w którym organ podatkowy podejrzewa istnienie praktyki stanowiącej nadużycie.

**Wyrok Trybunału z 12 lutego 2015 r. w sprawie C-349/13 Minister Finansów przeciwko Oil Trading Poland sp. z o.o.[1]**

**Odesłanie prejudycjalne – Podatki akcyzowe – Dyrektywy 92/12/EWG i 2008/118/WE – Zakres stosowania – Oleje mineralne i produkty energetyczne – Oleje**

[1] Informacja o wydaniu orzeczenia TSUE w tej sprawie była zamieszczona w Biuletynie 2 (14) / 2015 r. dostępnym na stronie: http://www.nsa.gov.pl/biuletyn-europejski.php

**smarowe wykorzystywane do celów innych niż napędowe i grzewcze – Wyłączenie – Podatek akcyzowy od konsumpcji produktów energetycznych, nałożony przez państwo członkowskie według reguł właściwych dla ujednoliconego podatku akcyzowego – Pojęcie „formalności przy przekraczaniu granic" – Art. 110 TFUE – Termin zapłaty krótszy w niektórych wypadkach dla nabycia wewnątrzwspólnotowego niż dla produktów nabytych w obrocie krajowym**

*) Art. 3 ust. 3 dyrektywy Rady 92/12/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. w sprawie ogólnych warunków dotyczących wyrobów objętych podatkiem akcyzowym, ich przechowywania, przepływu oraz kontrolowania oraz art. 1 ust. 3 dyrektywy Rady 2008/118/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego, uchylającej dyrektywę 92/12, należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one temu, aby produkty nienależące do zakresu stosowania tych dyrektyw, takie jak oleje smarowe wykorzystywane do celów innych niż napędowe i grzewcze, były objęte podatkiem regulowanym przez zasady identyczne jak te dotyczące systemu ujednoliconego podatku akcyzowego, ustanowionego przez rzeczone dyrektywy, jeżeli fakt objęcia rzeczonych produktów tym podatkiem nie powoduje formalności przy przekraczaniu granic w handlu pomiędzy państwami członkowskimi.

**Wyrok Trybunału z 26 lutego 2015 r. w sprawach połączonych C-144/13, C-154/13 i C-160/13 VDP Dental Laboratory NV przeciwko Staatssecretaris van Financiën (C-144/13), Staatssecretaris van Financiën przeciwko X BV (C-154/13), Nobel Biocare Nederland BV (C-160/13)**

**Odesłanie prejudycjalne – Podatek od wartości dodanej – Odliczenia – Zwolnienia – Dostawa protez dentystycznych**

*) Art. 168 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą Rady 2007/75/WE z dnia 20 grudnia 2007 r., powinien być interpretowany w ten sposób, że jeżeli zwolnienie z podatku od wartości dodanej przewidziane przez prawo krajowe jest sprzeczne z dyrektywą 2006/112, zmienioną dyrektywą 2007/75, wspomniany art. 168 nie zezwala podatnikowi na korzystanie z tego zwolnienia przy jednoczesnym korzystaniu z prawa do odliczenia.

*) Art. 140 lit. a) i b) oraz art. 143 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/112, zmienionej dyrektywą 2007/75, powinny być interpretowane w ten sposób, że przewidziane przez nie zwolnienie z podatku od wartości dodanej ma zastosowanie do wewnątrzwspólnotowego nabycia i ostatecznego przywozu protez dentystycznych dostarczanych przez dentystów i techników dentystycznych, jeżeli państwo członkowskie dostawy lub przywozu nie wdrożyło uregulowania przejściowego przewidzianego w art. 370 dyrektywy 2006/112, zmienionej dyrektywą 2007/75.

*) Art. 140 lit. a) i b) dyrektywy 2006/112, zmienionej dyrektywą 2007/75, powinien być interpretowany w ten sposób, że zwolnienie z podatku od wartości dodanej przewidziane w tym przepisie ma zastosowanie również w przypadku, w którym wewnątrzwspólnotowe nabycie protez dentystycznych pochodzi z państwa członkowskiego, które wdrożyło derogacyjny i przejściowy system przewidziany w art. 370 tej dyrektywy.

**Wyrok Trybunału z 26 lutego 2015 r. w sprawie C-559/13 Finanzamt Dortmund-Unna przeciwko Josefowi Grünewaldowi**

**Odesłanie prejudycjalne – Swobodny przepływ kapitału – Podatki bezpośrednie – Podatek dochodowy – Możliwość odliczenia świadczeń opiekuńczych wpłacanych w zamian za darowiznę w ramach antycypowanego spadkobrania – Wyłączenie w stosunku do podmiotów niebędących rezydentami**

*) Art. 63 TFUE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on uregulowaniu państwa członkowskiego, które podatnikowi niebędącemu rezydentem uzyskującemu w tym państwie członkowskim dochody z działalności gospodarczej w związku z udziałami w spółce, które zostały mu przekazane przez rodzica w drodze darowizny z tytułu antycypowanego spadkobrania, odmawia możliwości odliczenia od tych dochodów świadczeń alimentacyjnych wypłacanych przez niego temu rodzicowi w zamian za tę darowiznę, podczas gdy to uregulowanie przyznaje możliwość takiego odliczenia podatnikowi będącemu rezydentem.

## Ochrona środowiska

**Wyrok Trybunału z 11 lutego 2015 r. w sprawie C-531/13 Marktgemeinde Straßwalchen i in. przeciwko Bundesminister für Wirtschaft, Familie und Jugend, przy udziale: Rohöl-Aufsuchungs AG**

**Środowisko naturalne – Dyrektywa 85/337/EWG – Ocena skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne – Przedsięwzięcia podlegające lub niepodlegające obowiązkowi dokonania oceny – Odwierty rozpoznawcze – Punkt 14 załącznika I – Pojęcie „wydobycia […] gazu ziemnego do celów handlowych” – Obowiązek dokonania oceny przy wydobyciu określonej ilości gazu – Punkt 2 lit. d) załącznika II – Pojęcie „głębokich wierceń” – Punkt 1 załącznika III – Pojęcie „kumulacji z innymi przedsięwzięciami”**

*) Punkt 14 załącznika I do dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne, zmienionej dyrektywą 2009/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r., należy interpretować w ten sposób, że odwiert rozpoznawczy taki jak ten, o którym mowa w postępowaniu głównym, mający służyć przeprowadzeniu próby wydobycia gazu ziemnego i ropy naftowej w celu zbadania rentowności handlowej złoża, nie jest objęty zakresem zastosowania tego przepisu.

*) Art. 4 ust. 2 dyrektywy 85/337, zmienionej dyrektywą 2009/31, w związku z pkt 2 lit. d) załącznika II do rzeczonej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że obowiązek przeprowadzenia oceny skutków wywieranych na środowisko naturalne przez odwiert głęboki, taki jak odwiert rozpoznawczy, o którym mowa w postępowaniu głównym, może wynikać z tego przepisu. Właściwe władze krajowe powinny zatem szczegółowo zbadać, z uwzględnieniem kryteriów zawartych w załączniku III do dyrektywy 85/337, zmienionej dyrektywą 2009/31, czy należy sporządzić ocenę oddziaływania na środowisko. W tym kontekście należy w szczególności zbadać, czy oddziaływanie odwiertów rozpoznawczych w związku z oddziaływaniem innych przedsięwzięć może mieć większą wagę niż przy ich braku. Ocena ta nie może zawężać się do granic gminy.

**Wyrok Trybunału z 26 lutego 2015 r. w sprawie C-104/14 Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali przeciwko Federazione Italiana Consorzi Agrari Soc. coop. arl – Federconsorzi**

**Odesłanie prejudycjalne - Ochrona warstwy ozonowej - System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej - Metoda przydziału uprawnień - Przydział bezpłatnych uprawnień - Stosowanie podatku od darowizn w stosunku do tego przydziału.**

*) Art. 288 akapit trzeciTFUE oraz art. 3 ust. 3 i art. 6 dyrektywy Parlamentu

Europejskiego i Rady 2000/35/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych, a także art. 7 i 12 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych powinny być interpretowane w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie temu, by państwo członkowskie, które skorzystało z uprawnienia przewidzianego w art. 6 ust. 3 lit. b) pierwszej z wyżej wymienionych dyrektyw, mogło przed terminem transpozycji drugiej z wyżej wymienionych dyrektyw przyjąć przepisy ustawowe takie jak te będące przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, które mogą zmienić na niekorzyść wierzyciela państwa odsetki od wierzytelności przysługującej z tytułu wykonania umowy zawartej przed dniem 8 sierpnia 2002 r.

**Wyrok Trybunału z 26 lutego 2015 r. w sprawie C-43/14 ŠKO–ENERGO s. r. o. przeciwko Odvolací finanční ředitelství**

**Odesłanie prejudycjalne – Ochrona warstwy ozonowej – System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej – Metoda przydziału uprawnień – Przydział bezpłatnych uprawnień – Stosowanie podatku od darowizn w stosunku do tego przydziału**

*) Art. 10 dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami [uprawnieniami do] emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE należy interpretować w ten sposób, iż stoi on na przeszkodzie stosowaniu podatku od darowizn takiego jak ten, o którym mowa w postępowaniu głównym, jeżeli podatek ten nie spełnia limitu 10% odpłatnego przydziału uprawnień do emisji przewidzianego w tym artykule, co powinien zweryfikować sąd odsyłający.

## Transport lotniczy

**Wyrok Trybunału z 26 lutego 2015 r. w sprawie C-6/14 Wucher Helicopter GmbH, Euro-Aviation Versicherungs AG przeciwko Fridolinowi Santerowi**

**Odesłanie prejudycjalne – Rozporządzenie (WE) nr 785/2004 – Przewoźnicy lotniczy i operatorzy statków powietrznych – Ubezpieczenia – Wymogi – Pojęcia „pasażer” i „członek załogi” – Śmigłowiec – Przewóz eksperta dokonującego detonacji lawin przy użyciu ładunku wybuchowego – Szkoda poniesiona w czasie lotu w ramach pracy – Odszkodowanie**

*) Art. 3 lit. g) rozporządzenia (WE) nr 785/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wymogów w zakresie ubezpieczenia w odniesieniu do przewoźników lotniczych i operatorów statków powietrznych należy interpretować w ten sposób, że osoba znajdująca się w śmigłowcu należącym do przewoźnika lotniczego Wspólnoty przewożona na podstawie umowy pomiędzy jej pracodawcą a przewoźnikiem lotniczym w celu wykonania konkretnego zadania, takiego jak zadanie, o którym mowa w postępowaniu głównym, jest „pasażerem” w rozumieniu tego przepisu.

*) Art. 17 ust. 1 Konwencji w sprawie ujednolicenia niektórych zasad dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego zawartej w dniu 28 maja 1999 r. w Montrealu, podpisanej przez Wspólnotę Europejską w dniu 9 grudnia 1999 r. na podstawie art. 300 ust. 2 WE, zatwierdzonej w jej imieniu na mocy decyzji Rady 2001/539/WE z dnia 5 kwietnia 2001 r. należy interpretować w ten sposób, że osoba będąca „pasażerem” w rozumieniu art. 3 lit. g) rozporządzenia nr

785/2004 jest również „pasażerem” w rozumieniu art. 17 owej konwencji, jeżeli osoba ta była przewożona na podstawie „umowy przewozu” w rozumieniu art. 3 wskazanej konwencji.

## Cudzoziemcy

**Wyrok Trybunału z 26 lutego 201 r. w sprawie C-72/13 Andre Lawrence Shepherd przeciwko Bundesrepublik Deutschland**

**Odesłanie prejudycjalne – Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości – Azyl – Dyrektywa 2004/83/WE – Artykuł 9 ust. 2 lit. b), c) i e) – Minimalne normy dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców – Warunki uznania za uchodźcę – Akty prześladowania – Sankcje karne wobec żołnierza Stanów Zjednoczonych, który odmówił służby w Iraku**

*) Przepisy art. 9 ust. 2 lit. e) dyrektywy Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony oraz zawartości przyznawanej ochrony, należy interpretować w ten sposób, że:

– obejmują one wszystkich członków personelu wojskowego, w konsekwencji również członków personelu logistycznego lub pomocniczego;

– obejmują one sytuację, w której odbywana służba wojskowa sama w sobie pociągałaby za sobą, w określonym konflikcie, popełnianie zbrodni wojennych, w tym sytuacje, gdy osoba ubiegająca się o przyznanie statusu uchodźcy uczestniczyłby jedynie pośrednio w popełnianiu takich zbrodni, jeżeli poprzez wykonywanie swoich zadań dostarczałby, z racjonalnym prawdopodobieństwem, niezbędnego wsparcia w ich przygotowywaniu lub dokonywaniu.

– obejmują one nie tylko sytuacje, w których zostało wykazane, że zbrodnie wojenne już zostały popełnione lub mogą podlegać osądowi Międzynarodowego Trybunału Karnego, ale także sytuacje, gdy osoba ubiegająca się o przyznanie statusu uchodźcy jest w stanie wykazać, że popełnienie takich zbrodni jest wysoce prawdopodobne.

– ocena faktów, której przeprowadzanie należy wyłącznie do organów krajowych pod kontrolą sądu, dla celów zakwalifikowania sytuacji określonej służby, powinna opierać się na łańcuchu poszlak mogącym doprowadzić, w świetle ogółu okoliczności danej sprawy, w szczególności związanych z odpowiednimi faktami dotyczącymi państwa pochodzenia w czasie rozpoznawania wniosku, jak również indywidualnej sytuacji i uwarunkowań osobistych wnioskodawcy, do wykazania, że sytuacja tej służby uprawdopodabnia popełnianie podnoszonych zbrodni wojennych.

– okoliczności, że interwencja wojskowa została rozpoczęta na podstawie mandatu Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych lub na podstawie zgody wspólnoty międzynarodowej oraz że państwo lub państwa prowadzące operacje karzą zbrodnie wojenne powinny być brane pod uwagę w trakcie oceny, której przeprowadzenie należy do organów krajowych oraz

– odmowa pełnienia służby wojskowej powinna stanowić jedyny środek umożliwiający osobie ubiegającej się o przyznanie statusu uchodźcy uniknięcie udziału w podnoszonych zbrodniach wojennych i w konsekwencji, jeżeli osoba ta nie skorzystała z procedury mającej na celu uzyskanie statusu osoby odmawiającej działania sprzecznego z własnym sumieniem,

to taka okoliczność wyklucza wszelką ochronę na mocy art. 9 ust. 2 lit. e) dyrektywy 2004/83, chyba że rzeczony wnioskodawca udowodni, że żadna procedura tego rodzaju nie była dostępna w jego konkretnej sytuacji.

## Rolnictwo

**Wyrok Trybunału z 5 lutego 2015 r. w sprawie C-498/13 Agrooikosystimata EPE przeciwko Ypourgos Oikonomias kai Oikonomikon, Ypourgos Agrotikis Anaptyxis kai Trofimon, Perifereia Thessalias (Perifereaki Enotita Magnisias)**

**Odesłanie prejudycjalne – Rolnictwo – Wspólna polityka rolna – Rozporządzenie (EWG) nr 2078/92 – Metody produkcji rolnej zgodne z wymogami ochrony środowiska i utrzymania obszarów wiejskich – Długotrwałe odłogowanie gruntów rolnych w celach związanych ze środowiskiem naturalnym – Pomoc rolnośrodowiskowa dla posiadaczy gospodarstw rolnych współfinansowana przez Unię Europejską – Status beneficjenta takiej pomocy**

*) Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2078/92 z dnia 30 czerwca 1992 r. w sprawie metod produkcji rolnej zgodnych z wymogami ochrony środowiska i utrzymania obszarów wiejskich powinno być interpretowane w ten sposób, iż z przewidzianego w art. 2 ust. 1 lit. f) tego rozporządzenia programu długotrwałego odłogowania gruntów rolnych miały prawo skorzystać jedynie te osoby, które prowadziły wcześniej produkcję rolną.

**Wyrok Sądu z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie T-257/13 Rzeczpospolita Polska przeciwko Komisji Europejskiej**

**EFOGR – Sekcja Gwarancji – EFRG i EFRROW – Wydatki wyłączone z finansowania – Rozwój obszarów wiejskich – Wydatki poniesione przez Polskę – Art. 7 rozporządzenia (WE) nr 1258/1999 – Artykuł 31 rozporządzenia (WE) nr 1290/2005 – Skuteczność kontroli – Obowiązek uzasadnienia – Zasada pomocniczości**

*) W sprawie Rzeczpospolita Polska wniosła do Sądu o stwierdzenie nieważności decyzji wykonawczej 2013/123/UE z 26 lutego 2013 r. (Dz. Urz. UE L 67, s. 20) w części wyłączającej z finansowania Unii Europejskiej niektóre wydatki Rzeczypospolitej Polskiej z tytułu Sekcji Gwarancji EFOGR oraz EFRROW. Zarzuty skargi dotyczyły naruszenia art. 7 ust. 4 akapit pierwszy rozporządzenia Rady (WE) nr 1258/99 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz.U. L 160, s. 103 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 3, t. 25, s. 414) oraz art. 31 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz.U. L 209, s. 1), naruszenia art. 7 ust. 4 akapit czwarty rozporządzenia nr 1258/1999 i art. 31 ust. 2 rozporządzenia nr 1290/2005, a także naruszenia zasady proporcjonalności, oraz naruszenia art. 296 TFUE i zasady subsydiarności.

*) Sąd oddalając skargę wskazał m.in., że Komisja słusznie uznała, że zasadniczo art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 1257/1999 wymagał od Rzeczypospolitej Polskiej skontrolowania, czy rolnicy prowadzili komercyjną gospodarkę rolną w okresie poprzedzającym zaprzestanie tej działalności (pkt 50), jak również, iż Rzeczpospolita Polska była zobowiązana do skontrolowania, czy rolnik przekazujący gospodarstwo rolne prowadził komercyjną gospodarkę rolną przed tym przekazaniem (pkt 74). Dodatkowo w ocenie Sądu Komisja mogła zasadnie uznać, że samo uwzględnienie oświadczeń osób bliskich przejmującego gospodarstwo dla wykazania posiadania przez niego odpowiedniej wiedzy i umiejętności zawodowych niosło ryzyko dla

funduszy z powodu konfliktu interesów. Sąd zaaprobował stwierdzenie Komisji, że Rzeczpospolita Polska nie powinna uznawać oświadczeń sporządzonych przez osoby blisko związane z przejmującym gospodarstwo za wystarczający dowód posiadania odpowiedniej wiedzy i umiejętności (pkt 83).

*) Sąd nie uznał za uzasadniony zarzutu naruszenia autonomii proceduralnej państw członkowskich, których systemy prawne pozwalają na wykorzystanie zeznań świadków jako środka dowodowego, przypominając, że badana procedura jest procedurą unijną. Dowody przedstawione w jej ramach należy zatem oceniać w obrębie Unii. W szczególności należy uznać, że fakt, iż oświadczenie osoby bliskiej może mieć pewną moc dowodową na podstawie polskiego prawa krajowego, nie stoi na przeszkodzie temu, by instancje unijne sprawdziły, czy kontrola tego oświadczenia prowadzona przez państwo członkowskie pozwala na wniosek, iż jest ono wystarczające do wykazania braku ryzyka dla funduszy (pkt 89).

*) Sąd wskazał również, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uzasadnienie, jakiego wymaga art. 296 TFUE, powinno przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie instytucji, która wydała akt, pozwalając zainteresowanym na poznanie podstawy podjętej decyzji i na obronę swych praw, a sądowi na sprawowanie jego kontroli. Nie można jednak wymagać, by uzasadnienie wymieniało wszystkie okoliczności faktyczne i prawne. Sąd uznał, że w niniejszej sprawie Komisja wypełniła przewidziany w orzecznictwie wymóg przedstawienia dowodu poważnych i racjonalnych wątpliwości, jakie miała w odniesieniu do kontroli prowadzonych przez Rzeczpospolitą Polską (pkt 100).

*) Sąd nie uznał za zasadne także podnoszonych przez Rzeczpospolitą Polskę zarzutów dotyczących naruszenia zasady pomocniczości. W szczególności Sąd stwierdził, że Komisja nie naruszyła zasady pomocniczości:

- sprawdzając, czy kontrole przeprowadzone przez Rzeczpospolitą Polską były wystarczające (pkt 176-178),
- uznając, że zwykłe oświadczenie osób bliskich nie było wystarczające do wykazania posiadania przez przejmującego gospodarstwo wiedzy i umiejętności zawodowych (pkt 185),
- jak również przyjmując, w świetle okoliczności faktycznych rozpatrywanej sprawy, że Rzeczpospolita Polska nie wypełniła swego obowiązku kontrolnego (pkt 187).

## Zabezpieczenie społeczne

**Wyrok Trybunału z 4 lutego 2015 r. w sprawie C-647/13 Office national de l'emploi przeciwko Marie-Rose Melchior**

**Odesłanie prejudycjalne – Zabezpieczenie społeczne – Przesłanki ustalenia prawa do zasiłku dla bezrobotnych w państwie członkowskim – Uwzględnienie okresów zatrudnienia w charakterze członka personelu kontraktowego w służbie instytucji Unii Europejskiej mającej siedzibę w tym państwie członkowskim – Uznanie dni bezrobocia z prawem do zasiłku na podstawie warunków zatrudnienia innych pracowników za dni pracy – Zasada lojalnej współpracy**

*) Art. 10 TWE w związku z warunkami zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich, określonymi w rozporządzeniu Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 z dnia 29 lutego 1968 r. ustanawiającym regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich oraz wprowadzającym środki mające czasowe zastosowanie do urzędników

Komisji, zmienionym rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 723/2004 z dnia 22 marca 2004 r., stoi na przeszkodzie istnieniu uregulowania państwa członkowskiego takiego jak w sprawie głównej, interpretowanego w ten sposób, że dla potrzeb ustalenia prawa do zasiłku dla bezrobotnych nie są uwzględnianie okresy pracy ukończone w charakterze członka personelu kontraktowego w instytucji Unii Europejskiej mającej siedzibę w tym państwie członkowskim, a dni bezrobocia, za które wypłacono zasiłek dla bezrobotnych na podstawie warunków zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich, nie są uznawane za dni pracy, podczas gdy dni bezrobocia, za które zasiłek jest wypłacany na podstawie uregulowania tego państwa członkowskiego, są za takie uznawane.

**Wyrok Trybunału z 5 lutego 2015 r. w sprawie C-655/13 H.J. Mertens przeciwko Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen**

**Odesłanie prejudycjalne – Zabezpieczenie społeczne – Rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 – Art. 71 – Pojęcie „pracownika przygranicznego bezrobotnego częściowo” – Odmowa przyznania przez państwo członkowskie zamieszkania i właściwe państwo członkowskie zasiłków dla bezrobotnych**

*) Art.71 ust. 1 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, w wersji zmienionej i uaktualnionej rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r., zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1606/98 z dnia 29 czerwca 1998 r., należy interpretować w ten sposób, że pracownik przygraniczny, który bezpośrednio po zakończeniu stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy u pracodawcy w państwie członkowskim podjął zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy u innego pracodawcy w tym samym państwie członkowskim, ma status pracownika przygranicznego bezrobotnego częściowo w rozumieniu tego przepisu.

**Wyrok Trybunału z 12 lutego 2015 r. w sprawie C-114/13 Theodora Hendrika Bouman przeciwko Rijksdienst voor Pensioenen**

**Odesłanie prejudycjalne – Zabezpieczenie społeczne – Rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 – Ubezpieczenie emerytalne i na wypadek śmierci – Art. 46a ust. 3 lit. c) – Przyznawanie świadczeń – Krajowe przepisy zapobiegające kumulacji – Odstępstwo – Pojęcie „ubezpieczenia dobrowolnego lub fakultatywnego kontynuowanego” – Krajowa emerytura z systemu ubezpieczenia obowiązkowego – Możliwość zwrócenia się o zwolnienie z obowiązku podlegania ubezpieczeniu przez pewien okres – Skutek zaświadczenia wystawionego przez instytucję właściwą innego państwa członkowskiego – Rozporządzenie (WE) nr 574/72 – Artykuł 47**

***)** Art. 46a ust. 3 lit. c) rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, w brzmieniu zmienionym i uaktualnionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r., zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 1992/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r., należy interpretować w ten sposób, że obejmuje on część świadczenia wynikającą z okresu ubezpieczenia, podczas którego zainteresowany był uprawniony do uzyskania zwolnienia z podlegania systemowi ubezpieczenia obowiązkowego, jeżeli okoliczność, że zainteresowany podlegał ubezpieczeniu w rozpatrywanym okresie, ma

wpływ na zakres świadczenia z zabezpieczenia społecznego.

**Wyrok Trybunału z 26 lutego 2015 r. w sprawie C-623/13 Ministre de l'Économie et des Finances przeciwko Gérardowi de Ruyterowi**

**Odesłanie prejudycjalne – Zabezpieczenie społeczne – Rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 – Art. 4 – Przedmiotowy zakres stosowania – Daniny publiczne uiszczane od dochodów z majątku – Powszechna składka na zabezpieczenie społeczne – Składka na spłatę zadłużenia systemu zabezpieczenia społecznego – Składka socjalna – Składka uzupełniająca składkę socjalną – Uczestnictwo w finansowaniu obowiązkowych systemów zabezpieczenia społecznego – Bezpośredni i wystarczająco istotny związek z niektórymi działami zabezpieczenia społecznego**

*) Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, w brzmieniu zmienionym i uaktualnionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r., zmienione rozporządzeniem Rady (WE) nr 1606/98 z dnia 29 czerwca 1998 r., należy interpretować w ten sposób, że daniny publiczne uiszczane od dochodów z majątku, takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, wykazują – gdy uczestniczą w finansowaniu obowiązkowych systemów zabezpieczenia społecznego – bezpośredni i istotny związek z niektórymi działami zabezpieczenia społecznego wymienionymi w art. 4 tego rozporządzenia nr 1408/71 i są zatem objęte zakresem stosowania wspomnianego rozporządzenia, mimo że te daniny publiczne są określane na podstawie dochodów z majątku osób podlegających obowiązkowi ich opłacenia niezależnie od wykonywania przez te osoby jakiejkolwiek działalności zawodowej.

**Wyrok Trybunału z 26 lutego 2015 r. w sprawie C-515/13 Ingeniørforeningen i Danmark, działające w imieniu Poula Landina przeciwko Teknіq, działającej w imieniu ENCO A/S - VVS**

**Odesłanie prejudycjalne – Polityka społeczna – Dyrektywa 2000/78/WE – Równe traktowanie w zakresie zatrudnienia i pracy – Art. 2 ust. 1 i ust. 2 lit. a) – Artykuł 6 ust. 1 – Odmienne traktowanie ze względu na wiek – Uregulowanie krajowe przewidujące niewypłacanie odpraw z tytułu wypowiedzenia umowy o pracę pracownikom uprawnionym w chwili rozwiązania stosunku pracy do pobierania świadczeń emerytalnych w ramach powszechnego systemu emerytalnego**

*) Art. 2 ust. 1 i 2 oraz art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy należy interpretować w ten sposób, iż nie stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, takiemu jak sporne w postępowaniu głównym, zgodnie z którym w przypadku wypowiedzenia umowy o pracę pracownikowi, który był nieprzerwanie zatrudniony w tym samym przedsiębiorstwie przez okres 12, 15 lub 18 lat, pracodawca musi, po wypowiedzeniu umowy temu pracownikowi, wypłacić mu odprawę w wysokości odpowiednio jednego, dwóch lub trzech miesięcznych wynagrodzeń, lecz odprawa ta nie przysługuje, gdy w chwili rozwiązania stosunku pracy pracownik ma możliwość otrzymywania emerytury w ramach powszechnego systemu emerytalnego w zakresie, w jakim, po pierwsze, jest to obiektywnie i racjonalnie uzasadnione zgodnym z przepisami celem polityki zatrudnienia i rynku pracy, a po drugie, środki mające służyć realizacji tego celu są właściwe i konieczne. Do sądu odsyłającego należy ustalenie, czy jest tak w tym wypadku.

## Produkty lecznicze

**Wyrok Trybunału z 12 lutego 2015 r. w sprawie C-539/13 Merck Canada Inc., Merck Sharp & Dohme Ltd przeciwko Sigma Pharmaceuticals plc**

**Odesłanie prejudycjalne – Akt o przystąpieniu do Unii Europejskiej z 2003 r. – Załącznik IV – Rozdział 2 – Szczególny mechanizm – Import opatentowanego produktu leczniczego – Obowiązek uprzedniego powiadomienia**

*) Akapit drugi szczególnego mechanizmu przewidzianego w rozdziale 2 załącznika IV do Aktu dotyczącego warunków przystąpienia do Unii Europejskiej Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że nie nakłada on na uprawnionego z patentu lub z dodatkowego świadectwa ochronnego ani na osobę wywodzącą od niego swoje uprawnienia obowiązku poinformowania o zamiarze sprzeciwienia się planowanemu importowi przed powołaniem się na ich prawa na podstawie akapitu pierwszego tego mechanizmu. Jeżeli jednak ów uprawniony lub osoba wywodząca od niego swoje uprawnienia nie wyrażą takiego zamiaru w przewidzianym w akapicie drugim wspomnianego mechanizmu terminie oczekiwania wynoszącym jeden miesiąc, to osoba, która zamierza importować dany produkt leczniczy, może zasadnie wystąpić do właściwych organów o zezwolenie na import tego produktu i w danym przypadku przystąpić do jego importowania i wprowadzania do obrotu. Szczególny mechanizm pozbawia zatem uprawnionego lub osobę wywodzącą od niego swoje uprawnienia możliwości powołania się na ich prawa na podstawie akapitu pierwszego tego mechanizmu wobec importu i wprowadzenia do obrotu tego produktu leczniczego, które nastąpiły przed wyrażeniem tego zamiaru.

*) Akapit drugi omawianego szczególnego mechanizmu należy interpretować w ten sposób, że powiadomienie powinno być skierowane do uprawnionego z patentu lub z dodatkowego świadectwa ochronnego lub do osoby wywodzącej od niego swoje uprawnienia, przy czym to ostatnie pojęcie oznacza każdą osobę, która zgodnie z prawem rozporządza prawami przysługującemu uprawnionemu z patentu lub z dodatkowego świadectwa ochronnego.

*) Akapit drugi tego szczególnego mechanizmu należy interpretować w ten sposób, że postanowienie to nie nakazuje osobie, która zamierza importować lub wprowadzać do obrotu dany produkt leczniczy, by osobiście dokonała powiadomienia, pod warunkiem że owo powiadomienie pozwala dokładnie ustalić tożsamość tej osoby.

**Wyrok Trybunału z 26 lutego 2015 r. w sprawie C-691/13 Les Laboratoires Servier SA przeciwko Ministre des Affaires sociales et de la Santé, Ministre de l'Économie et des Finances**

**Odesłanie prejudycjalne – Produkty lecznicze stosowane u ludzi –Dyrektywa 89/105/EWG – Artykuł 6 pkt 2 – Sporządzenie wykazu produktów leczniczych refundowanych przez kasy ubezpieczenia zdrowotnego – Zmiana warunków refundacji produktu leczniczego w związku z przedłużeniem jego wpisu do takiego wykazu – Obowiązek uzasadnienia**

*) Art. 6 pkt 2 dyrektywy Rady 89/105/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. dotyczącej przejrzystości środków regulujących ustalanie cen na produkty lecznicze przeznaczone do użytku przez człowieka oraz włączenia ich w zakres krajowego systemu ubezpieczeń zdrowotnych należy interpretować w ten

sposób, że obowiązek uzasadnienia przewidziany w tym przepisie obowiązuje w odniesieniu do decyzji, która przedłuża wpis produktu leczniczego do wykazu produktów leczniczych objętych systemem ubezpieczenia zdrowotnego, ograniczając przy tym refundację tego produktu do określonej kategorii pacjentów.

## Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

**Wyrok [Wielkiej Izby] z 5 lutego 2015 r. w sprawie Bochan przeciwko Ukrainie (Nr 2) (skarga nr 22251/08)**

**Naruszenie art. 6 § 1 EKPC – prawo do rzetelnego postępowania sądowego – postępowanie cywilne – wznowienie postępowania cywilnego – nadzwyczajny krajowy środek zaskarżenia**

Skarżąca, obywatelka Ukrainy od 1997 r. bezskutecznie dochodziła tytułu prawnego do domu, będącego w wówczas w posiadaniu innej osoby oraz do działki. Jej roszczenie było przedmiotem orzekania kilkakrotnie przez sądy krajowe. Jej sprawa została przez Sąd Najwyższy przekazana sądom niższej instancji do ponownego rozpoznania, które ostatecznie orzekły, że będąca w posiadaniu spornego domu osoba jest prawnym jego właścicielem i ma prawo używać nieruchomości.

W lipcu 2001 Skarżąca wniosła do ETPC skargę, wskazując w szczególności na nierzetelność krajowego postępowania w przedmiocie jej roszczenia. ETPC w wyroku z 3 maja 2007 r. stwierdził naruszenie art. 6 § 1 EKPC, mając na uwadze, że w okolicznościach sprawy doszło do sytuacji, w której po przekazaniu sprawy Skarżącej przez Sąd Najwyższy sądom niższej instancji, ich orzeczenia nie były dostatecznie uzasadnione.

W czerwcu 2007 r. Skarżąca złożyła do Sądu Najwyższego "środek odwoławczy uzasadniony wyjątkowymi okolicznościami", przewidziany w prawie ukraińskim. Powołując się na wyrok ETPC z 3 maja 2007 r., wniosła do SN o uchylenie orzeczeń zapadłych w jej sprawie i wydanie nowego wyroku w pełni uwzględniającego jej roszczenie. Jej skarga została oddalona w marcu 2008 r., a SN w uzasadnieniu utrzymał stanowisko, że rozstrzygnięcia krajowe były prawidłowe uzasadnione.

Powołując się na art. 6 § 1 EKPC (prawo do rzetelnego procesu) oraz na art. 1 Protokołu Nr 1 (ochrona własności), Skarżąca zarzuciła w szczególności, że w postępowaniu w jej sprawie, wszczętym poprzez wniesienie „środka odwoławczego uzasadnionego wyjątkowymi okolicznościami", Sąd Najwyższy nie uwzględnił ustaleń ETPC z wyroku z 3 maja 2007 r. a uzasadnienie SN odnoszące się do wyniku postępowania z jej pierwszej skargi do ETPC pozostawało w sprzeczności z ustaleniami ETPC w powołanym wyżej wyroku.

ETPC przyjął, że w świetle przepisów krajowych regulujących instytucję nadzwyczajnego postępowania odwoławczego oraz istoty i zakresu tego postępowania, procedura typu kasacyjnego ma decydujące znaczenie dla określenia praw i obowiązków Skarżącej o charakterze cywilnym, stąd art. 6 § 1 EKPC znajduje zastosowanie do tej procedury.

ETPC przypomniał, że to do państw członkowskich należy decyzja w przedmiocie możliwie najlepszego wykonywania orzeczeń ETPC oraz że brak jest jednolitego podejścia wśród państw-stron Konwencji co do możliwości wznowienia zakończonego postępowania sądowego będącego następstwem stwierdzonego przez ETPC naruszenia EKPC oraz co do warunków wykonywania istniejących mechanizmów wznowieniowych. Jednakże, dostępność procedur pozwalających na ponowne rozpoznanie sprawy w przypadku stwierdzenia naruszenia art. 6 EKPC dowodzi związania państwa członkowskiego

Konwencja oraz orzecznictwem ETPC i jest najlepszym sposobem osiągnięcia przywrócenia pierwotnej sytuacji skarżącego (*restitutio in integrum*).

ETPC przypomniał, że nie jest sądem czwartej instancji a jego rolą nie jest poddawanie kontroli orzeczeń sądów krajowych ocenie zgodności z art. 6 § 1 EKPC, chyba że ich rozstrzygnięcia są arbitralne lub oczywiście bezzasadne. Jednakże w sprawie Skarżącej, ukraiński Sąd Najwyższy w swoim orzeczeniu z 14 marca 2008 r. rażąco błędnie zinterpretował ustalenia ETPC z wyroku z dnia 3 maja 2007 r. Co więcej, SN stwierdził, że orzeczenia ukraińskich sądów w sprawie Skarżącej były w pełni zgodne z prawem i uzasadnione a Skarżącej przyznano zadośćuczynienie z tytułu naruszenia gwarancji do rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie, podczas gdy ETPC w istocie orzekł o naruszeniu Konwencji w zakresie dotyczącym nierzetelności uprzednich postępowań krajowych.

ETPC zauważył, że uzasadnienie orzeczenia SN nie może być postrzegane jako inne odczytanie tekstu prawnego, ale raczej jako "rażąco arbitralne" lub jako pociągające za sobą "zaprzeczenie sprawiedliwości", w zakresie w jakim zniekształcone odwołanie się do wyroku ETPC z 2007 r. w pierwszej sprawie Skarżącej udaremniło próbę Skarżącej rozpoznania jej roszczenia (skargi) dotyczącej prawa własności w ramach przewidzianej w prawie krajowym procedury o charakterze kasacyjnym w świetle wyroku ETPC. W konsekwencji, ETPC stwierdził naruszenie art. 6 § 1 EKPC w zakresie dotyczącym nierzetelności postępowania zakończonego orzeczeniem SN z 14 marca 2008 r. ETPC nakazał skarżonemu Państwu wypłatę 40 tys. euro z tytułu szkody niematerialne.